

CHOOSE

Gebruikershandleiding.

Je kunt deze versie van choose in 1 les (van 5 kwartier) doornemen.

Daarna kunnen de leerlingen twee grote opdrachten min of meer zelfstandig in groepjes uitvoeren: de enquête opdracht (zie vraag 9) en de eindopdracht (zie vraag 17).

Deze grote opdrachten kunnen anoniem als groepswork worden ingeleverd en beoordeeld. Ook is het mogelijk, dat elke groep de resultaten van deze opdrachten in de klas presenteert, waarna beoordeling volgt.

Deze grote opdrachten zijn geschikt als P.O.. Ook kunnen ze makkelijk binnen een projectweek worden uitgevoerd. Tijdsbeslag: een hele dag.

De les (van 5 kwartier) die aan het groepswork vooraf gaat zou er als volgt kunnen uitzien.

Leerlingen maken thuis vragen 1 t/m 8 en 10

In de les worden gemaakt de vragen 11 t/m 16.

In de nabespreking van deze vragen valt het accent op vraag 13 en vraag 16: welke factoren bepalen het consumptiegedrag van mensen en wat zegt de Bijbel over consumeren?

De bespreking van vraag 13 zou kunnen uitmonden in een top 5 van (meer onbewuste) sociaalpsychologische factoren die het consumptiegedrag van mensen bepalen, zoals meedoen met de groep, status, troostkopen enz.

Bij de bespreking van vraag 16 kun je de bijbelteksten in een cirkeldiagram met 8 moten plaatsen: 2 teksten die geldbesteding/consumptie relateren aan dienen; 2 teksten die gaan over het mogen genieten onder dankzegging aan God; 2 teksten het gaat om de relatie tussen genieten en gezondheid/ milieu en twee teksten waarbij gewaarschuwd wordt tegen consumptie als afgod.

Succes ermee.

CHOOSE

1. Waar gaan we het over hebben?

Kiezen. Je staat ermee op en je gaat ermee naar bed. Continu ben je bezig keuzes te maken in je leven. Soms heel bewust, vaak ook op de automatische piloot.

1. Schrijf eens tien keuzes op die je op een normale schooldag maakt?

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

2. Schrijf op een kladblaadje een top 10 van de meest belangrijke keuzes die je in je leven maakt. Vergelijk daarna met die van je buurman/vrouw en maak samen een definitieve versie. Schrijf die hieronder op.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

Niet alle keuzes hebben met economie te maken.

3. In je economieleerboek (module 1) staat wanneer een keuze die je maakt een economische keuze is. Welke twee kanten zitten er altijd aan economische keuzen?

4. Onderstreep bij opdracht 1 en 2 de keuzes die met economie te maken hebben.
5. In je leerboek staat dat mensen in de economie met schaarse middelen hun behoeften zo maximaal proberen te bevredigen. Zo creëren ze welvaart. In de economie gaat men er verder vanuit dat de behoeften van mensen oneindig zijn. Zo van: een mens wil toch eigenlijk alles, ja toch? Wat vind jij van dit uitgangspunt?

We gaan het in dit katern hebben over economische keuzen. Dus over:

- Hoe besteden mensen hun schaarse middelen? Welke behoeften bevredigen ze?
Simpeler gezegd: hoe besteden mensen hun geld?
- En ook: hoe besteed jij je schaarse middelen? Welke behoeften bevredig jij?
Of: hoe besteed jij je geld?

6. Hoe zit dat bij jou: dat jij christen bent heeft dat ook nog invloed op hoe jij je geld besteedt?

7. Enig idee hoe God je zou kunnen helpen bij het maken van economische keuzen?

8. Bedenk een voorbeeld van een persoon uit de Bijbel die God om hulp vraagt bij het maken van een (economische) keuze?

2. Hoe zit het met ons koopgedrag?

9. In groepen van 10 ga je op onderzoek uit. Je gaat d.m.v. een enquête na of er verschil is in koopgedrag tussen christelijke en niet-christelijke jongeren. Ieder groepslid neemt 6 enquêtes af: 3 bij christelijke jongeren en 3 niet-christelijke.
Daarna ga je als groep de resultaten van de 60 enquêtes uitwerken. Presenteer de resultaten met PowerPoint in de klas.

Enquête vragen:

- a. Hoe oud ben je?
- b. Geslacht: M / V
- c. Woonsituatie: Thuis / Op mezelf
- d. Hoeveel geld krijg je gemiddeld per maand?
- e. Hoe kom je aan je geld? - bedrag ouders
- bedrag baantje
- studiebeurs
- anders:.....
- f. Hoeveel spaar je per maand?
- g. Hoeveel geef je per maand aan goede doelen?
- h. Ben je lid van een kerk? J / N
- i. Zo ja: welke kerk?
- j. Ben je actief gelovig of non-actief (passief)? Actief / passief
- k. Hou je met je uitgaven rekening met je geloof?
- Nee.
- Ja, dat doe ik door.....
- l. Vul onderstaande tabel zo eerlijk mogelijk in:

	Betaal ik zelf:	Betalen m'n ouders:
Vervoer		
Schoolspullen		
Snoep en snacks		
Contributies		
Kapper		
Make-up + toiletartikelen		
Mobieltje		
Uitgaan		
Computer		
Cd's en dvd's		
Boeken en tijdschriften		
Hobby's		
Roken en drank		
Sparen		
Kleren		
Cadeautjes		
Overige		
Giften		

m. Welke van de onderstaande redenen spelen volgens jou mee wanneer mensen in je omgeving (**familie, vrienden, bekenden**) spullen (kleren, elektronica, make-up enz) kopen:

	speelt weinig			speelt veel	
	1	2	3	4	5
Omdat kopen een lekker gevoel geeft					
Belangrijk te worden gevonden	1	2	3	4	5
Door de groep geaccepteerd te worden	1	2	3	4	5
Willen opvallen	1	2	3	4	5
Eigenwaarde neemt toe	1	2	3	4	5
Indruk maken op mensen	1	2	3	4	5
Met je tijd meegaan	1	2	3	4	5
Omdat er veel reclame over wordt gemaakt	1	2	3	4	5
Omdat het in de mode is	1	2	3	4	5
Iedereen koopt het	1	2	3	4	5
Erbij willen horen	1	2	3	4	5
Voor de gezelligheid (fun shoppen)	1	2	3	4	5
Impulsief, in een opwelling	1	2	3	4	5

n. Welke van de onderstaande redenen spelen **bij jou** mee als je spullen koopt:

	speelt weinig			speelt veel	
	1	2	3	4	5
Omdat kopen een lekker gevoel geeft					
Belangrijk te worden gevonden	1	2	3	4	5
Door de groep geaccepteerd te worden	1	2	3	4	5
Willen opvallen	1	2	3	4	5
Eigenwaarde neemt toe	1	2	3	4	5
Indruk maken met spullen op mensen	1	2	3	4	5
Met je tijd meegaan	1	2	3	4	5
Omdat er veel reclame over wordt gemaakt	1	2	3	4	5
Omdat het in de mode is	1	2	3	4	5
Iedereen koopt het	1	2	3	4	5
Erbij willen horen	1	2	3	4	5
Voor de gezelligheid (fun shoppen)	1	2	3	4	5
Impulsief, in een opwelling	1	2	3	4	5

F. Je wilt een kroket kopen en een klasgenoot vraagt je er ook een voor hem mee te nemen omdat hij/zij geen geld bij zich heeft. Jij...

- a. koopt er ook een voor hem/haar alleen als hij/zij morgen trakteert.
- b. lacht en eet even later samen met hem/haar ieder een kroket.
- c. zegt dat je de rest van je geld nodig hebt om nog een sportblad te kopen.

G. Je moeder vraagt een best dure vaas voor haar verjaardag. Jij

- a. koopt h'm van je laatste centen en doet er nog een bos mooie rozen bij bovendien.
- b. koopt een goedkopere vaas dan die je moeder wilde hebben.
- c. probeert samen met je broer of zus een deal te maken: samen die vaas kopen.

H. Je ouders geven je geld om een nieuwe broek te kopen. In de stad ga je...

- a. op zoek naar een aanbieding; de rest van het geld zet je om in ijs en patat.
- b. op zoek naar een zo duur mogelijke broek, zodat je al je geld nodig hebt.
- c. Op zoek naar een leuke broek die ook nog voordelig is bovendien; je geeft de rest van het geld aan je ouders terug.

I. Je hebt bij de C1000 koeken gekocht om zomaar in de klas te trakteren. Blijkt dat er een te weinig is. Wat doe jij?

- a. Sorry, dan moeten twee mensen maar een koek delen.
- b. Jij geeft jouw koek weg en zegt dat je er toch al een op hebt.
- c. Je wacht dat iemand naar de WC of naar een mentorgesprek is en deelt dan snel de koeken aan de rest van de klas uit.

Hoeveel punten tel je?

A: a= 5	b= 10	c= 15
B: a= 15	b= 10	c= 5
C: a= 15	b= 10	c= 5
D: a= 5	b= 10	c= 15
E: a= 5	b= 15	c= 10
F: a= 10	b= 15	c= 5
G: a= 15	b= 5	c= 10
H: a= 5	b= 10	c= 15
I: a= 10	b= 15	c= 5

85- 115 punten: je bent best gul; 120-150: je geeft alles weg. 50-80: je kunt moeilijk weggeven.

12. Hoe koopverslaafd ben jij? Zet kruisjes achter de stellingen die voor jou gelden.

- d. Je koopt dingen en verbergt ze zodat je ouders ze niet zien.
- e. Je koopt niet omdat je iets nodig hebt, maar om de kick.
- f. Als je geld hebt, dan geef je het direct weer uit.
- g. Je leent regelmatig geld.
- h. Je koopt impulsief (in een opwelling) dingen die je niet nodig hebt, of die je je niet kan veroorloven.
- i. Je gaat winkelen omdat je je down voelt en je je stemming wilt verbeteren.
- j. Je verzint altijd wel een reden om iets te kopen: afgeprijsd, nodig voor school, alvast voor een verjaardag.
- k. Je koopt meer of andere dingen dan die waarvoor je naar de stad of winkel bent gegaan.
- l. Het lukt je niet om te sparen, terwijl je genoeg zakgeld of loon krijgt.
- m. Je hebt het gevoel dat het geld je door de vingers glipt, dat je niet weet waar het blijft.
- n. Je komt om in de spullen die je hebt, en die je niet direct nodig hebt.

7- 11 kruisjes: koopverslaafd.

4-7 kruisjes: risico op koopverslaving.

0-4 kruisjes: niet koopverslaafd.

3. Wat beïnvloedt mijn koopgedrag?

Natuurlijk is het zo dat ons koopgedrag wordt bepaald door ons inkomen. En door de prijzen. En door hoeveel geld mensen hebben gespaard. En door wat we leuk en lekker vinden. Maar wat bepaalt wat we leuk en lekker vinden? Bepaal je dat voor de volle 100% zelf?

13. Uit de enquête bleek al dat er een aantal puur menselijke drijfveren (redenen) zijn die stiekem ons koopgedrag beïnvloeden (soms zonder dat we ons dat bewust zijn). Ga van de onderstaande situaties nog eens na welke dat zijn. Schrijf eerst op of de keuze bewust of onbewust is. Daar achter schrijf je de reden waarom die persoon iets wil hebben.

- a. Gert denkt heel bewust na bij wat hij koopt. Bewust dingen niet aanschaffen omdat God dat slecht vindt.
- b. In al die bladen dragen ze truien met een V hals. Kan ik toch niet met een ronde als aan komen?, denkt Margriet.
- c. Louis let goed op wat de mensen op de voetbalclub voor nieuwe trainingspakken aanhebben. Die vraagt hij dan voor z'n verjaardag.
- d. Maaïke leeft sober omdat ze geld wil sparen voor goede doelen. Er is zoveel ellende op de wereld.
- e. Al die advertenties in tijdschriften en op TV en die reclameblaadjes geven Irene de kriebels: leuke dingen om te kopen zijn dat.
- f. Dure dingen maken de man, vind Benard. Z'n zus denkt er net zo over.

- g. Floor denkt als hij spullen koopt aan het milieu. We moeten ons eigen nest niet bevuilen met al ons afval.
- h. Voor Frederique is fit zijn een must. Weinig snoep of vet eten. Lekker gezond koken en een spa rood in plaats van pilsje.
- i. Als Ineke zich alleen voelt of ruzie heeft gehad gaat ze vaak naar de stad om te shoppen.
- j. Hans heeft het goed door: wil je het maken in deze wereld dan moet je met mooie spullen de blits maken.
- k. En beetje zuinig aan met nieuwe spullen. Ik moet geld overhouden voor als ik op kamers ga.
- l. Wat zullen ze wel niet van mij vinden als ze m'n achterlijk ouderwets mobieltje zien; alleen met de nieuwste Nokia kan je je vertonen.
- m. Elke week even kijken in de stad wat in de winkels aan nieuwe spullen te vinden is; ik wil beslist als eerste van de klas de I-phone van Apple hebben.
- n. Ik hoef niet zo nodig weer nieuwe kleren. Kan best wat missen voor die actie bij ons in de kerk voor hulp aan Roemeense kinderen.
- o. Als ik met m'n vriendinnen in de stad ben koop ik veel meer dan wanneer ik alleen ben.
- p. Floris koopt dingen omdat het je een kick geeft en niet omdat hij het nodig heeft.
- q. Als ik m'n lijst met slechte schoolcijfers zie, denk ik "wat kan mij het ook schelen". Dan ga ik naar de stad en koop iets leuks. Dat voelt gelijk een stuk beter.
- r. Arjaan koopt vaak dingen die hij niet nodig heeft of waarvoor hij het geld eigenlijk niet heeft, zodat hij moet lenen.
- s. Jeroen vertelt graag dat hij de meeste dvd's heeft van de hele school.
- t. Bij Flip gaat het vaak zo: gaat hij naar de stad om een broek te kopen, kom hij met een CD speler thuis.
- u. Geert is echt een merkengek: hij wil van alles alleen de allerbeste spullen.

a.
b.
c.
d.
e.
f.
g.
h.
i.
j.
k.
l.
m.
n.
o.
p.
q.
r.
s.
t.
u.

14. Schrijf hieronder zo goed mogelijk op wat je de laatste 3, 4 maanden hebt gekocht. Laat je buurman/vrouw er achter schrijven welke drijfveren die je bij vraag 11 noemde volgens hem/haar daarbij een rol hebben gespeeld. Ben je het met je hem/haar eens?

15. Mensen kopen vaak spullen omdat spullen je een gevoel van status, belangrijkheid geven. Welke statussymbolen kom je op school tegen:
- a. bij leraren
 - b. bij jongens
 - c. bij meisjes

a.	
b.	
c.	

4. Wat zegt de Bijbel over omgaan met geld?

God geeft ons in de Bijbel aanwijzingen hoe we met ons geld moeten omgaan. Die aanwijzingen – soms in de vorm van waarschuwingen – staan kriskras door de Bijbel heen. Ze dienen voor ons als richtlijnen voor ons koopgedrag.

16. Hieronder staan 10 bijbelteksten. Zoek ze op en probeer uit elke tekst een aanwijzing van God af te leiden over hoe we met ons geld moeten omgaan.

1 Petrus 4 : 10	
Jesaja 3 : 16-24	
1 Petrus 3 : 3, 4	
Filippenzen 32 : 18, 19	
Colossenzen 3 : 5-7	
1 Korinthiers 10 : 31	
1 Timotheus 6 : 8, 9	
Titus 2 : 11, 12	
Deuteronomium 23:13- 15	
Prediker 3 : 13; 5:18; 6 : 2; 9 : 9	

5. Eindopdracht.

17. We hebben het gehad over ons koopgedrag. En wat de Bijbel ons daar over te zeggen heeft. Kies een van de volgende mogelijkheden om wat je geleerd hebt naar anderen toe te laten zien.
- Maak twee posters voor de actiegroep “het 10^e gebod”. De eerste poster is bedoeld om mensen bewust te maken van hun koopgedrag (welke drijfveren spelen mee?); de tweede poster probeert mensen bewust te maken waar je als christen in je koopgedrag op moet letten.
 - Maak een kwartetspel met als thema: “kopen, kopen, kopen”. Bedenk 8 kwartetten met ieder vier kaarten, b.v. slecht koopgedrag, invloeden op koopgedrag, christelijk koopgedrag; bijbel en koopgedrag enz.
 - Maak een kritisch toneelstuk over het koopgedrag van jongeren of van ouderen. Wat deugt er niet en wat zou er volgens de Bijbel (of volgens jezelf) beter moeten? Laat je inspireren door de jongeren website www.timetoturn.nl.
 - Maak een boekje met dagopeningen voor twee weken, d.w.z. 10 dagen. Je mag kiezen voor dezelfde stijl en opzet als Remix. Maar je mag ook een eigen opzet bedenken. Maak gebruik van de tenminste 10 van de onderstaande bijbelteksten.

1 Timoteüs 6 : 8-10
Hebreeën 13 : 5
Matteüs 6 : 19, 20
Handelingen 2 : 44,45; 4 : 34,35
Matteüs 19 : 21-24
1 Timoteüs 6 : 17-19
Lucas 16: 1-14
Jesaja 5 : 8
Jacobus 5 : 1-4
Prediker 3 : 13; 5 : 18; 6 : 2; 9 : 9; 1 Timoteüs 4 : 4
Genesis 3 : 6; Romeinen 7 : 7,8; 1 Johannes 2 : 16
Filippenzen 3 : 18, 19
1 Timoteüs 2 : 22
Jesaja 3 : 16-24
Deuteronomium 32 : 16-24; 1 Petrus 3 : 3,4
Matteüs 6 : 31-33
Kolossenzen 3 : 5-7
Spreuken 30 : 8
Lucas 21 : 34; Romeinen 13 : 13; Galaten 5 : 21; 1 Petrus 4 : 3
2 Korintiërs 8 : 13, 14; Romeinen 12 : 13
Efeziërs 4 : 28; Handelingen 20 : 33-35.

6. Beoordeling.

Iedere groep krijgt een beoordeling op vraag 9 (PowerPoint presentatie enquête resultaten) en op de gekozen eindopdracht (vraag 17). Het gemiddelde van beide cijfers telt als zelfstandig P.O cijfer/ toetscijfer/projectcijfer mee.